

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDĂ

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Sub steagul Crucii

Din Pastorală de Păresemi a Prsf. ALEXANDRU
al Maramureșului

„... Nu mai puțin primejdioasă [decât bolșevismul] este însă și rătăcirea crucii încadrată, împotriva căreia se ridică Sfântul Părinte al Romei într-o altă carte de învățatură, trimisă fiilor săi credincioși din țara nemțească, unde s'a instăpănit această rătăcire și de unde cearcă să pătrundă și în alte părți ale lumii. Aceasta nu neagă pe Dumnezeu și nu umblă să strice rânduiala ce trebuie să fie între oameni — toată mișcarea a pornit doar chiar din gândul de-a opri puvoii rătăcirii bolșevismului fără Dumnezeu — dar a sărit, cum se spune, dincolo de cal, a mers mai departe decum trebuia. În loc de a se opri, cu sfială și cu smerenia cuvenită în fața tronului Celui Preaînalt și a primi dela el în întregime, cum ni-s'a dat de Mântuitorul Hristos, învățătura și legea creștină, întemeiată pe Crucea sfințită de El, pe care o cunoaștem, ne-zunii crucii încadrigate au crezut și cred că-și pot face, cu dela sine putere, alte altare cu alte zcoane, clădite pe alte temelii, răsturnând prin aceasta cuvântul ce trebuie să rămână pe veci neclătit, că „altă temelie nime nu poate pune afară de ceace este pusă, care este Isus Hristos“ (I. Cor. 3, 11) și că înafară de el „întru nimeni altul nu este mântuire, pentrucă nici un nume altul nu este dat sub ceriu oamenilor, întru care trebuie să ne mântuim noi“ (Fapte, 4, 12). Un „nou păgânism“, față de care Sf. Părinte arată, deosebit de frumos, cum adevărata credință în Dumnezeu nu poate fi — după voia lui sfântă — decât în forma unei credințe sincere în Hristos, în biserica lui și în tainele ei. În crucea sfințită ce le cuprinde pe toate.

Acestea sunt rătăcirile mari ale vremurilor noastre, osândite deopotrivă din partea bisericii, pentrucă deopotrivă greșesc împotriva credinței și a sfințelor ei așezăminte rânduite de Domnul. Osândă rostită asupra lor de capul bisericii, Vicarul lui Hristos pe pământ, este o judecată nestrămutată, care se ridică, asemenea unui stâlp de foc, în noaptea rătăcirilor, spre a ne arăta cădrăea pe care trebuie să mergem. În locul crucii încadrigate — care începe să se vadă tot mai des și în părțile noastre — și în locul rătăcirii bolșevice, care nu vrea să știe de nimica ce-i sfânt, biserica ne pune în față crucea sfințită a Domnului, spre a ne arăta, odată mai mult, că drumul închinării, ce trebuie să-i dăm, este singura cale ce duce la înviere, la binele vremelnic, ca și la fericirea de veci.

Că apoi care este drumul acestei închinări, îl știm din bătrâni. Este drumul credinței în Dumnezeu, ziditorul a toate, a credinței în Hristos Domnul și Răscumpărătorul lumii și a credinței în biserica așezată de El pe stânca lui Petru, verhovnicul Apostolilor. Drumul închinării, la care suntem chemați, este drumul rugăciunii smerite, prin care ne mărturisim neputința și cerșim ajutor dela Celce singur poate să ne întărească; este drumul înfrângerii inimii, care știe să-și plângă păcatele și în genunchi să cerșească iertare, în taina spovedaniei sfinte, curățitoare a toată fărădelegea; este drumul ce duce la sfânta împărțășanie, unde hotărîrea de-a nu mai umbla pe calea păcatului e răsplătită cu însuși trupul și sângele Domnului, cea mai neprețuită comoară.

Așa a fost până acum și așa trebuie să rămână și de acum înainte. Dar pentruca pruncii noștri să poată rămânea și ei pe această cărare

Contra pornografiei

— Forțe noi intră în luptă — Speranțe de mai bine —

(gd). Scrisul românesc suferă de mult de-o mare meteahnă. În loc ca el să se fi înălțat pe culmile omeniei și a moralității, i a plăcut să se tăvălească în mocirlele imoralității, și în special în ale trivialității. Tiparul imund a murdărit și murdărește încă până și paginile cărților de școală.

S'ar părea că nu există leac de tămăduire, că nu se zărește nici un drum de ieșire.

Din norocire nu acesta e cazul. Simțul național și de colectivitate, iată, că intră în funcțiune. Glasurile cari pretind o îndreptare, se înmulțesc tot mereu, energiile salvatoare se înmănușează tot mai multe. Cuvântul de izbăvire al bisericii e secundat, acum, de doi factori, a căror importanță nu se poate pune la îndoială.

E vorba în locul întâi de Academia Română care, într-o ședință ce a ținut-o mai zilele trecute, a hotărît cu o demnitate și competență care nu suferă nici un ecnivoc, să se înceapă o acțiune energetică contra literaturii imorale de azi.

Academia nu se pronunță numai principiar, nu privește chestiunea numai din înălțimile senine ale Olimpului nostru literar, ci vrea să dea și soluții practice. Astfel ea își propune să demașce în conferințe publice pe autorii perversi cari cu răutate și bucurie diabolică încearcă să târască în noroiu bietele suflete. Își propune să infiereze pe editorii, cari din pură lăcomie de bani caută să-și plaseze produsele murdare. Și își propune să stigmatizeze pe criticii, cari sub pretextul principiilor „artei fără tendințe“ se încumetă a servi fără obraz tocmai interesele tendențioasei arte a trivialității și pornografiei.

a luminii ce duce la viață, și să nu se trezească, într-o bună zi, în brațele bolșevismului fără Dumnezeu, ori în tabăra celor ce au alte altare, drumul închinării sfinte. Cruci ne cere astăzi ceva mai mult. Pentru a putea avea conștiința împăcată că ne-am făcut datoria, trebuie să avem azi, mai mult ca înainte, tăria de-a ne mărturisi credința pe față și curajul de-a o apăra împotriva celorce vreau să ni-o strice. Lumina, pe care ni-o dă credința ce ne leagă de biserica Romei — leagămul sfânt al neamului nostru — și căldura harului, primit prin rugăciune și sf. taine, trebuie să ne dea azi la toți răvniri de apostoli, gata de muncă și, dacă trebuie, de luptă pentru steagul sfânt al Crucii mântuitoare. Pentru singuratici aceasta nu-i prea ușor. Trebuie deci să ne strângem rândurile în tovărășii, de cari — mulțumită Domnului — avem azi destule. Sunt feliuritele reu-niuni și asociații religioase: Agru, reuniunile mariane și celelalte, cari toate ne întăresc în sfânta noastră luptă pentru adevăr și lumină. Să ne înscriem cu toții în ele și să facem ca viața lor să sporească mereu, spre mărirea marelui Dumnezeu și spre binele țării și a neamului...

Academia îndrăznește însă a merge și mai departe, în credința — de bună seamă — că nici conferințele și nici demascările nu sunt suficiente deabinelea; și, mergând mai departe, își propune să recenzeze așanumitele opere literare, ca să constate dacă s'au strecurat ori nu în ele pasagii ce sfiideză morala publică. Dacă s'a făcut această constatare, atunci tot Academia va înainta cazul cu raport motivat Ministerului de Justiție, care va avea datoria să avizeze parchetul pentru deschiderea acțiunii publice, în conformitate cu dispozițiunile codului penal. Va să zică buna noastră Academie nu se mulțumește numai cu propaganda orală, ci e gata a face apel la sprijinul legilor, ori și mai corect, la sprijinul forței și aparatului de stat.

Hotărîrile acestea ale Academiei sunt de-o însemnătate capitală și sunt tot odată simptomatice. Însemnătatea și-o împrumută din faptul că au fost aduse de cel mai înalt for de cultură și mai ales de răspundere culturală, ce-l are neamul nostru. Și sunt simptomatice, pentrucă ele denotă o schimbare a spiritului public spre bine. Simptome cari nu pot decât să ne bucure, pentrucă ne demonștră că și publicului nostru românesc începe să i-se facă scârbă de putregai.

În locul al doilea ne face plăcere să pom-enim „Asociația profesorilor de limba română din învățământul secundar“, care ce e drept nu-și chimă la luptă pe cinstiții săi membri direct cu intențiunea de-a se hărțui cu literatura pornografică, ci numai pe ocolite. Dar, în definitiv, și numai programul „de-a scoate din manualele școlare scrierile primejdioase“ și „de-a apăra limba și literatura națională“, va putea să servească celor cu dragoste față de viitorul neamului nostru destule ocaziuni de-a contribui la însănătoșirea morală a țării prin tineretul care le stă la îndemână. Regretul nostru se mărginește doar la împrejurarea, că această Asociație a profesorilor s'a gândit prea târziu la educația tinerelor noastre vlăstare, că am pierdut prea mult timp și că abia acum își ia curajul de a-și croi drumul adevărat al menirii ce ar fi trebuit să-și fixeze dela începutul existenței sale. Mai bine însă și mai târziu decât niciodată.

În tot cazul avem, [noi bisericani], marea satisfacție de-a constata că glasul nostru, care a răsunit de atâtea ori în interesul unei însănătoșiri morale, începe să fie auzit. Dorim însă din tot sufletul ca el să fie ascultat. Am vrea ca cele două forțe, ce se anunță a intra în front, să facă și ispravă. Prea târziu nu e nici acum.

Din partea noastră vor avea tot concursul.

Solia Papel pentru Mexico. Pe măsură ce crește furtuna, răsună tot mai stăruitor glasul Comandantului ce stă la cârmă. După puternicile enciclice despre comunism și hitlerism, iată și a treia: către episcopatul și credincioșii din Mexico. Scrisă în limba spaniolă, (Incepe cu cuvintele *Nos es muy concida* — Ne este bine cunoscută), ea are în vedere în prim rând stările tulburi din acea țară agitată. Nu mai puțin însă, ea trebuie să fie îndreptat pentru toată lumea. Conține adevărate principii și orientări indeobște folositoare, în vremile noastre învălmășite, formând oarecum parte integrantă a celor două de mai sus, cu cari împreună ne dă un tratat complet a principalelor aspecte sub cari se înfățișează sbuciumul lumii contemporane.

La început Papa își exprimă imensa durere pentru restriștea din Mexico; dar în același timp și bucuria pentru marea statornicie în credință de care au dat dovadă fiil Bisericii puși în fața încercărilor. Adevărat eroism vrednic de primele veacuri. Intrebarea ce se pune acum este: ce e de făcut pentru restaurarea unei ordine sociale creștine în statul Mexican? Răspunsul la această întrebare formează corpul enciclicei. Doi factori esențiali găsește Papa pentru această acțiune grandioasă: *sfințenia preoților* și colaborarea strânsă a mirenilor cu clerul, în cadrele unei „*Acțiuni Catolice*” bine organizate. Asupra acestor două elemente stăruie scrisoarea dând instrucțiuni și îndrumări deosebit de limpezi și practice. — Fixează apoi Papa principalele *probleme sociale* de care trebuie să se ocupe (muncitorii, latifundii, „campesinos” = țărani indieni, emigranții), cari toate trebuiesc rezolvate în spiritul *dreptății sociale*. — Grijă excepțională pentru *studenții dela școlile înalte*. Pe ei și prin ei se clădește viitorul. În general, tineretul întreg trebuie crescut și educat în duhul religiei. Și să i-se dea serioasă *instrucție*, nu numai practică religioasă. Să se fundamenteze concepția de viață pe o bine adâncită filozofie creștină, din care să se lămurească și principiile ce trebuie să călăuzească viața socială. — *Copiii*, expuși la mii de primejdii, să fie păziți și îngrijiți ca lumina ochilor.

În ce privește metodele de luptă pentru recucerirea drepturilor, Sf. Părinte fixează încă odată principiile moralei creștine cari, în general, cer obediență față de autoritatea constituită, nu permit însă renunțarea la drepturile conștiinței. Pentru asigurarea lor, să se întrebunțeze însă mijloace legale. În special, biruința o va da strânsă colaborare a tuturor, cler și popor, tineri și copii, în „*Acțiunea Catolică*”. — Așa să fie!

Nenorocitul spirit confesionalist*)

Articolul nostru „*Greșeli în politica de reromânizare*”, reprodus în ziarul *Unirea* din Blaj și comentat în *Curentul* de către dl. Iosif Tolan, a avut darul să trezească unele susceptibilități în rândurile clericilor ortodocși de pe lângă sfânta Mitropolie a Sibiului.

Articolul, inspirat numai din realitățile românești din Secuime, a apărut în ochii celor dela Sibiu cam „*tendentios*”, ca și cum interese străine de cele pe care fiecare trebuie să le apărăm aici în Secuime, ne-ar fi distat cuprinsul lui.

Evident, într-o chestiune ca aceasta, unde convingerea personală, întemeiată pe fapte și nu pe ipoteze, contează, mi-e oarecum indiferent, cum privește Mitropolia Sibiului, în cap chiar cu Preasfințitul Bălan — articolul meu și atitudinea pe care am luat-o față de înființarea nouilor parohii ortodoxe aici în Secuime.

Părerea mea, la care evident nu pot obliga pe nimeni, a fost că, rău inspirată a fost Mitropolia Sibiului când a înființat în coasta Bisericii greco-catolice unele parohii ortodoxe, deși nu pleda pentru înființarea acestor parohii nici interese ortodoxe și nici interese naționale. — Ba poate tocmai dimpotrivă...

Să înființăm desigur și parohii ortodoxe. Dar să le înființăm acolo unde au fost români ortodocși și-au fost desnaționalizați.

*) Articolul a apărut în *Gazeta Ciucului*, la 1. 4. 37. E scris de un ortodox, care trăiește în ținutul secuzizat și cunoaște lucrurile nu din cărți și din gazete. Merită, deci, să fie citit cu grijă de toți cari au la inimă marea cauză a reromânizării. — *N. Red.*

Sau să le înființăm acolo unde numai credincioșii ortodocși impun existența bisericii.

Căci sufletele celor desnaționalizați cuceresc prin concesi și acomodări la realitate și nu prin nenorocitul spirit confesionalist atât de răspândit în Secuime și mai ales acolo unde există laolaltă reprezentanții celor două biserici naționale. — Mitropolia Sibiului, în loc de a lăsa de privilegiile ei, n'a acceptat o rațională demilitare a câmpului ei misionaric. — Și n'a făcut.

În loc să fi acceptat unele principii motive, stabilite recent în planul de reromânizare al celor secuzizați și de comun acord reprezentanții celor două mitropolii să fi înființat, pornind dela fapte, unde și care cele două mitropolii trebuie să înființeze parohii, Mitropolia Sibiului, înființează deodată două parohii, tocmai acolo unde nu era necesar. Una într'un centru catolic important ca și Ditrăul, pentru câțiva intelectuali, și una în inima greco-catolicismului de pe văile Bicăului Ardelenesc, unde sectanții, cu o biserică aleasă de mult la temelile bisericii greco-catolice. Dacă s'ar fi cunoscut realitatea religioasă din Bicazurile Ardelene, unde înflorește și se dezvoltă în voce, atâtea secte, pentru nevoia noastră de unitate națională aici la granițele masei secuzite, nu s'ar mai fi înființat și această nouă parohie ortodoxă.

O nouă biserică și un nou preot, un nou prilej de orientări și un nou dezechilibru se flectesc, acolo unde propaganda sectelor străine cină atât de puternic temelile bisericii greco-catolice.

În toată această discuție și zarvă, provocată de nouile parohii înființate, simplul meu punct de vedere este și altceva.

Imediat ce problema a îmbrăcat oarece un caracter de rivalitate confesională, Mitropolia Sibiului a sărit în arenă, învărtind din nou o sabie de foc.

Cel care scrie rândurile acestea e un ortodox. Are chiar pretenția că înțelege și trăiește concepția integrală a ortodoxismului românesc. Nu poate fi prin urmare învinuit, de lipsă de obiectivitate.

□ □ Foiața „Unirii” □ □

Pentru noul Euhologiu

Auzisem că e în curs de desbatere chestiunea tipăririi din nou a Euhologiului. Dar nu eram sigur. O cronică semnată de păr. Dr. N. Brinzeu în „*Cuvântul Adevărului*” (Nr. 3 a. c.) ne aduce însă plăcuta știre de confirmare. În acea cronică se atrage atenția și asupra celor scrise de același, în Nr. 8—9, a „*Cuv. Adev.*” din 1914. Din păcate, generația mai tânără nu prea știm ce a fost expus în coloanele organului menționat, fiindcă numai în puține arhive parohiale se va fi aflând. De aceea, deși nu mă îndoiesc că bune lucruri se vor fi spus acolo, totuși vin și eu între frați și încerc a-mi ridica cuvântul în cauză, exprimându-mi cu toată modestia părerile mele în cauză, în credința că se poate întâmpla să fie de ceva folos niște mici contribuții la noua ediție a Euhologiului.

Incep dela alfa: N'ar fi mai bine zis *Rândulala* — în loc de urmarea — în ziua întâi după ce *femeia* (nu mulere) naște?

Textul rugăciunilor, măririlor, etc. să fie adaptate noului Liturgier, și nu cu inversări de text și fraze, precum și cu eliminarea tuturor cacofoniilor, (a-se vedea *Euh.* ed. 1913, pag. 436 și 415). După aceea n'ar fi bine zis: la spiritul bun — *Spirit* și la spiritul rău —

Duh? De ce? Cum vine zis spiritul înșelăciunii, spiritul răutății, spirit necurat, — când ai putea zice duhul înșelăciunii, duhul răutății, duh necurat? Să fie ceva distincție între spiritul bun și cel rău. Tot așa Stăpân, Stăpână, în loc de Dispunător, Dispunătoare, dimitte, demândă, pe care nu le înțelege poporul.

Ca români catolici, n'ar fi bine să pronunțăm sf. nume al Mântuitorului pe latine, *Christos* (dacă nu chiar *Cristos!*) — și nu după grece *Hristos*? Știm, că acesta din urmă a fost adoptat de Acad. Rom. din București, dar... iarăși știm că asta nu-i dogmă. Și poporul și scriitorii au, în mare parte, forma latinească. Deasemenea socot, că ar fi mai bine zis „*serv*” în loc de rob; și *glas* — în loc de viers. Tot așa miluește ne Dumnezeu, în loc de îndură-te Dumnezeu și *cred* întru unul Dumnezeu — și nu crez.

La sfârșitul rugăciunilor, jurămintelor și lepădărilor (pag. 19) nu-i menționată nici o deslegare, — iar rândulala actuală a Sf. Botez se începe cu binecuvântare ca a Sf. Liturghii. De ce nu este această binecuvântare la rândulale administrării tuturor sf. Taine, ca a spovedaniei, căsătoriei, maslului, etc.?

La rândulala mărturisirii (pag. 45), pe lângă ce este să se adauge imediat și rugăciunile înainte de cuminecare: *Cred Doamne, Cînel tale și Nu spre Judecata*, — pe care preotul în ed. 1913 nu le are la îndemână când împărtășește bolnavii acasă.

La sfârșitul rândulale înmormântării la cîrmă și preoților, să se pună cele două deosebiri la mort ce sunt în ed. 1913, la pag. 48, ca să fie la îndemână. Asemeni și evangheliile dela poarta cimitirului — și nu chiar la următoarea încă ceva: la deslegarea a doua dela moarte prea brusc se ciutește la sfârșit. Să i-se lăsa daugă dacă se poate, un efonis, b. o.: Că sfânt ești Dumnezeu nostru și'ntru sfinții și dîhnești și fie mărire înălțăm, Tatălui și Fiului și Sf. Spirit.

Rândulala sf. Maslu să fie cât mai completă și apostolele și evangheliile să fie numerotate fiecare cu 1, 2, 3...—7. Asemeni și rugăciunile Sf. Vasile cel mare, pe lângă corectarea textului, să se și numeroteze.

La rândulala Paraclisului: textul să fie completat bine, iar troparul „*Dumnezeu Domnul*” să fie întreg. Primele cântări de canon nu au pripele (Stăpânitorule Helatoare mântuește pe robul tău). La canon după cântările III și VI nu sunt ectenii, ci numai troparul să se zică, dar nu spune care? Crede că în loc de îndrumări, ar fi mai bine puși aceste ectenii, pentru pomenirea și lertarea celui pentru care se oficiază cinstitul Paraclisului.

La sfârșitul antifoanelor paraclisului să fie menționată binecuvântarea preotului: Să luăm aminte pace tuturor; urmând problema iar după acesta — și înainte de *Toată suflarea* să se pună exclamațiunea preotului: *Că alături ești Dumnezeu nostru* (ca la utrenie). La sfârșit

Ei bine, cum poate fi explicat faptul, după mine extrem de grav, că Mitropolia Sibiului se sesizează imediat de aspectul unei probleme ce anunță o luptă pe plan confesional și nu se sesizează de loc, ba chiar își astupă urechile de câte ori am înfățișat unele dureroase aspecte ale ortodoxismului din Secuime.

Nu e locul să redeschid aici discuțiunile în care punctul nostru de vedere a fost larg înfățișat. Și'n care doar cuvântul Mitropoliei Sibiului a lipsit. Plus sancțiunile... — Facem doar o simplă constatare. Pe cât de simplă pe atât de edificatoare...

Nenorocitul spirit confesionalist și'n cazul de față ca și'n multe altele, ne întunecă mințile și ne împiedecă să vedem limpede într-o problemă simplă... Acesta e adevărul.

Iar în cazul de față vina nu este a Blajului ci a Sibiului, care greșit informat — nu presupunem altceva — comite greșeli peste greșeli în politica noastră de reromânizare.

A. T.

Ceasuri înălțătoare la Turda. Sărbătoarea Bunei Vestiri a fost pentru credincioșii din orașul Turda plină de har și de bucurii sufletești. În această zi elevii și elevele din clasa III-a dela toate școlile primare au făcut în mod solemn *prima cuminecare*, pentru care au fost instruiți și pregătiți săptămâni de-a rândul din partea harnicului catichet Dl Gheorghe Radu. Cu suflet și haine de sărbătoare, micii creștini, 100 la număr, au venit la slujbă însoțiți de părinți și rudeni. Au asistat la sf. liturghie, de față fiind întreg curatoratul, reprezentanții Agrului și ai Reuniunii »Sf. Maria«. În timpul priceznei fiecare a primit o lumânare de ceară aprinsă, apoi li-s'a atârnat pe piept medalia cu Isus și Maria, legată cu fundă albă. După împărțanie li-s'au împărțit câte un chip sfânt pe care era tipărit însemnătatea zilei. Credincioșii au fost adânc impresionati și din ochii multora curgeau lacrimi de bucurie... Mai mulți părinți și rudeni au ținut să se apropie și ei de sfintele Taine. După terminarea slujbei religioase s'a făcut o fotografie de amintire, iar Doamna Elvira Dr. Sărbu a oferit copiilor în sala Eforiei un dejun.

La biserica parohială s'a slujit parastasul din partea Reuniunii »Sf. Maria«, pentru *membreele defuncte*, la care ceremonie a asistat întreg comitetul și foarte multe membre.

Seara, la orele 6, a conferențiat în cadrul Reuniunii »Sf. Maria«, distinsul scriitor și canonic Ion Agârbiceanu. Sala arhiplină a arătat interesul mare ce-l poartă credincioșii acestor manifestări sufletești. Invățul conferențiar a vorbit cu multă competență și pricepere despre »Cultura Creștină și timpurile noastre«.

Duminecă în 28 l. c. »Agrul« nostru a continuat frumoasele conferințe de comemorare a Blajului, în care serie cu o săptămână în urmă vorbise d. prof. Dr. Coriolan Suciu dela Blaj. De data aceasta ne-a vorbit Dl director Ovidiu Hulea dela liceul de băieți »Titu Maiorescu« din Aiud despre »Partea Blajului în desrobirea neamului«. A grăit cu mult suflet și cu entuziasm cuceritor. Corul, de sub conducerea Dlui Prof. Ghirț, a executat și în rândul acesta mai multe cântări alese, iar zelosul vicepreședinte al Agrului, Dl Prof. Emil Pop, a mulțumit cu cuvinte alese atât conferențiarului cât și numerosului public care a luat parte.

Seara la ora 7 Dl Hulea, deși obosit, a ținut totuși să predice în biserica din Turda-Veche și de data aceasta absolut neîncăpătoare pentru marea afleuență a credincioșilor.

Am avut ceasuri de adevărată și mântuitoare înălțare sufletească. (Coresp.)

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat al Maramureșului a numit pe pâr. Florian Radu din Bicău paroh la Valea-Vinului (Seim); pe pâr. Iosif Demian iunior, preot II în Medieșul-Aurit l-a numit adm. parohial la Gherța-Mică (Țara-Oașului); pe pâr. Vasile Balint din Giulești l-a trecut preot II la Medieșul-Aurit; pe pâr. Izidor Ghiurco din Giurtelecul Hododului l-a numit adm. la Bicău; pe pâr. Cornel Bălan l-a trecut din Călineștii Maramureșului de adm. parohial la Mineu (Silvania); pe pâr. Ioan Danciu, neoconvertit, l-a primit în clerul eparhiei și numit

adm. la Giulești (Sighet); iar pe pâr. Vasile Jude din Stremț, l-a numit adm. la Giurtelecul Hododului.

Contra alcoolismului. Ministerul sănătății și ocrotirilor sociale vrea să înceapă o luptă serioasă contra alcoolismului. Organizarea ei este încredințată ligii »Temperanța« care stă sub conducerea ministerului. Combaterea acestui flagel național se va face deoparte prin educație (conferințe, predici, tabouri instructive, broșuri, radio, cinematografele), de altă parte prin sancțiuni aplicate celor găsiți beți și prin introducerea sistematică de beuturi nealcoolice. »Temperanța« va înființa filiale în toate comunele, afară de acelea unde ar exista deja asociații cu scop similar. — Inițiativa uu poate fi salutată decât cu vie bucurie!

Spre închiderea expoziției mondiale a presei catolice. Valuri nenumărate de pelerini curg mereu spre Veșnica Cetate. Profită de zilele de vracă ale primăverii italiene pentru a vedea pe Papa restabilit după boala grea prin care a trecut. Și prind ocazia ultimă de a mai vedea deschisă minunata expoziție mondială a presei catolice. Pentru că sorocul fixat pentru închidere se apropie: sfârșitul lui Mai. Atunci se vor desfășura festivități mari, în prezența Pontificelui însuși. Pân'atunci se mai țin încă o serie întreagă de congrese și solemnități speciale (ale diferitelor ordine de Terțieri; a presei cinematografice etc.) Pelerini români vor avea fericirea de a putea cerceta și ei această admirabilă expoziție. Pentru alții, cari ar vrea să mergă la altă dată, Comitetul expoziției (Borgo S. Spirito, 7, Roma) mijlocește reduceri de tren, în Italia, foarte importante (70%/o!).

Temei de speranțe. După atâtea veacuri de urgie, catolicismul francez începe a privi cu încredere în viitor. E în plin avânt de cucerire. Are, în deosebi, o impunătoare elită intelectuală și o puternică armată de tineret practicant. Anul acesta, de ex. s'au spovedit și cuminecat de Paști, în grupuri, nu mai puțin de 19.712 studenți dela 28 de școli înalte. Numărul invitațiilor la această mărturisire publică a credinței a atins cifra de 45.000.

Cum s'au născut noile enciclice papale? De curând Sf. Părinte a primit în

hira II, glas 6 (pag. 425) să se introducă *Mărire* și la următoarea (III-a) *Și acum*. La rugăciunea: *Mântuește Doamne poporul tău*, să se îndrepteze după a utreniei din noul Liturgier, introducând și pe Sf. Nichita. După cântarea IX-a (pag. 429) *Imosul Cuvine-se cu adevărat* să se pună întreg, ori să se dea indicația paginei, (în ed. 913, pag. 85). Ectenia: (pag. 430), *Miluește-ne pe noi Dumnezeu* — în loc de îndură-te și: *toate orașele și satele* — în loc de cetățile și satele. Mă întreb: nu s'ar putea îndrepta și textul rugăciunii dela sfârșitul paraclisului (pag. 432—433), că așa cu textul cel are de prezent, nu se poate aplica — servului, sau servei lui Dumnezeu, cutare, fiind compusă pentru propria persoană ce-o citește — și ar fi cu mult mai bine dacă s'ar putea adapta pentru cel ce se oficiază paraclisul.

Rugăciunea „La toată neputința“ (pag. 434) să se pună după textul din noul Liturgier (pag. 197).

*

Indreptărilor propuse până aci — socot că li-s'a putea adăuga și altele de ordin estetic și practic. Așa bună oră la Rugăciunea pentru bună înțelegere (impăcarea dușmăniei, pag. 437) oare nu s'ar putea zice: „atinge toată cearta, curmă toate piedecile din calea împăcluirii și a bunei înțelegeri (— în loc de împărecherei) încă una: la Rândulala ce se face la țarină (pag. 441), să se mai adăugă ceva rugăciuni de blesteme a insectelor stri-

căcioase semănăturilor și țarinilor (de ale s. Trifon, ca'n edițiile vechi) și să se caute și o evanghelle potrivită. De ex. evangh. de Sâmbătă pag. 102, Luca c. VI st. 1. (aceasta până la: „Și a fost într'altă sâmbătă“).

Ne vin credincioșii noștri cucernici, la s. Petru, la s. Marie, (chiar și la ziua Crucii, că pe la noi i-se ține post) — și cer *moltive* la sfârșitul sf. Liturghii. Ce moltive să le facem? Cea care este la pag. 446? Nu-i potrivită la aceste prilejuri! De cele dela Crăciun și Paști nu zic nimic, doar că textul trebuie revizuit cu paclină de către onorata Comisiune, însărcinată cu îndeplinirea acestei opere cu adevărat mari și grele.

Se recere imperios: rândulala completă a *Te-Denmu*-lui (nu ca la pag. 4571), cu tropare, apostol, evanghelle, ectenii, rugăciuni cu ingenunchere și deslegare.

Ne asaltează credincioșii cu „*Deslegarea cea mare de jurământ*“. N'ar fi bine ca, în loc de deslegarea dela pag. 473, să se pună rugăciunea 7 dela Sf. Maslu, care-i un fel de deslegare foarte bună? Tot aci ar fi un joc de cuvinte: „oricărora veși ierta păcatele, ierta-se vor lor și cărora le veși ținea, ținute vor fi“ — și nu „ținea-se vor“!

În ediția Euhologiului din 1913 lipseac cu desăvârșire *Deslegările prasnicelor* de peste an, precum și a zilelor de peste săptămână. Să se introducă după cele atât de practice din Liturgierul nou (pag. 209—213).

Mai lipsește apoi așa de importanta Rândulala a sfinților de cruci și monumente. Tare mă mir cum a fost lăsată aceasta afară!

Să nu se uite a-se adăuga la noua ediție a Euhologiului *formularele de jurământ* pentru curatorii și comitetele parohiale, apoi formularul de jurământ a membrilor Agrului, a soldaților din armată (recruților) ș. a.

Statuturile și îndrumările ce se pun în text, să fie cât mai concise, însă totuși clare. Bună-oră, rândulala parastasului (pag. 270) e numai o sumedenie de îndrumări, care fiecare o face cum îl tale capul. Curat: câte bordeie, atâtea obicei. Noi o facem pe lung, alții am văzut c'o fac foarte scurtă. Să se curme odată acest abuz! Rândulala parastasului să fie întregă, ori, ca să nu se repete încă odată troparele morților ori altele, să se dea începutul și îndrumare laconică, pagina și gata! Așa la toate alte rândulale ce-s de natura aceasta, unde e adeca cazul de repetarea rugăciunilor sau cântărilor, intenționând cruțarea hârtiei, timpului, volumului, spațiului, prețului și altele.

Imi mai permit a face o ultimă observație, cu privire la execuțiile sau teulcă. Euhologiul sau Moltveinicul, cum l-am zice, este cel mai mult și mai des întrebuițat în pastorație. Evanghelle, Apostol, Liturgier, le întrebuițăm pe an de circa 300 ori (zile), pe când Euhologiul se întrebuițează de mii de ori anual. Dar la atâtea uzare (la biserică, în geantă pe la bolnavii din parohie, în traistă și desagi prin

audiență pe Cardinalul francez Baudrillart. In conversație, Papa i-a făcut, între altele, destăinuirii interesante despre cele două mari enciclice recente: contra comunismului și contra hitlerismului. Planul și construcția lor s'au făcut în lungile nopți de veghe ale săptămânilor de suferințe fizice prin cari a trecut Papa. Textul și amănuntele le-a dictat apoi secretarului său particular.

Locale. Duminica viitoare, a cincina din Paresimi, va predica în catedrală păr. *Dumitru Neda*, prof. la Academia Teologică.

— A opta conferință din seria celor aranjate de desp. Blaj al »Astrei« a ținut-o d. *Augustin Callani* din București. A tratat tema: »Naționalismul dascălilor și a elevilor Blajului« aducând o mulțime de amănunte impresionante.

— *Exercițiile spirituale* pentru toate *Scoalele de fete* au avut loc săptămâna aceasta. Le-a ținut păr. prof. *Dumitru Neda*, redactorul nostru.

Congrese catolice internaționale la Paris. In cursul expoziției mondiale care se deschide acuma în Orașul-lumină, se vor ține, între altele, și o serie întreagă de congrese internaționale cu caracter catolic. Din 8 până în 13 Mai cel al »familiei catolice«; 16—18 Mai congresul internațional al »Mamei la cămin« (La mère au foyer); 21—23 Mai congresul »conferințelor sf. Vicențiu«; 17—20 Mai congres de muzică bisericească; 18—20 Mai, congresul internațional de istorie bisericească.

Din iadul roșu. »Ecclesia« publică cifre sguduitoare despre prigonirea religiei în țara bolșevismului ateu. Le scoate din statistica oficială a Sovietelor, publicată nu de mult. In vreme ce agenții Moscovei fac în toată lumea mare tâmbălu despre faza de toleranță religioasă ce s'a inaugurat în politica sovietică, în cursul unui singur an, 1935, au fost închise 14.000 de biserici, case de rugăciuni și sinagoge. Au fost osândiți la moarte ori la pierderea libertății nu mai puțin de 3687 preoți, din cei cari mai rămăseseră cu viață după masacrele de până acum. A fost dărâmată la Moscova celebra biserică a »Sfintei Fecioare din Cazan«, precum și catedralele din Odessa, Petropavlosk și Mestyanski. Din cele 1625 biserici ortodoxe ale Moscovei au mai rămas abia 90; catolice 2 din 5, reformate 1 din 3. Numărul preoților dela 11000 a fost redus la 2000. — Un nou ordin dat de guvern oprește să se așeze pe teritoriul orașelor cu peste 45000 locuitori persoane cari

au fost în slujbă bisericească ori în a vreunui preot 10 ani de zile ori mai mult. Locul preoților morți nu poate fi umplut.

Ziar de dimineață. Cel mai vechiu cotidian al Ardealului »Patria«, aduce la cunoștința publicului cititor că satisfăcând un vechiu desiderat al Ardealului, s'a transformat în ziar de dimineață. In acest fel sosește în fiecare zi în întreg Ardealul cu știrile cele mai proaspete, înaintea tuturor ziarelor din Capitală. De vânzare la toate chioscurile. Patru pagini mari, Lei 2 exemplarul.

Absolvenții liceului »Regele Ferdinand« din Turda, promoția 1926, sunt călduros rugați să-și trimită adresele în vederea tradiționalei întâlniri de zece ani, dlui Emil C. Sabău, redactor la ziarul »Patria«, Cluj.

Telefonul »Unirii«

S. Mărtiniș. După dorința credincioșilor Dr. ne-am informat asupra posibilității unei călătorii la Lourdes în legătură cu pelerinajul nostru în Italia. Ar costa c. 2000 - 2500 Lei în plus, cu tren cl. III. și fără alte opriri în Franța, decât Lourdes-ul însuși. Am fi veseli dacă s'ar găsi, dintre închinătorii Preacuratei, un număr destul de mare de doritori a vedea orașul minunilor și »capitala rugăciunii«, cum pe dreptul se numește Lourdes-ul.

B. Cluj. Arsenalul bizantin este foarte bogat în arme. Soldații lui au de unde alege. Nu toți sunt însă destul de isteți. Unii nu-și știu alege arma potrivită. Lăcomesc la sulți și arcuiri pe care nu le știu folosi decât ... spre a se compromite. Iată de ex. »Renașterea« ortodoxă dela Cluj. E o plăcere s'o citești. E plină de acrobații, ce produc haz. Nu supără pe nimeni, decât poate pe acela dintre cititori cari o plătesc. Pentru ei, firește, nu face. Pentru alții însă, o distracție nevinovată. Iată de ex. nr. din 14 Martie, care ne cade în mână abia acum. Cuprinde, între altele, o profundă filozofie care trebuie să ne ducă »spre desăvârșirea unirii Românilor«. Aceasta, adică, se poate face numai prin unirea religioasă. »Să ne facem o mândrie națională aducând, cu orice jertfe, contribuția noastră curată« pentru împlinirea acestui vis. Și cu asta problema e rezolvată definitiv. Așa da; asta se chiamă ispravă, nu glumă! — Pe altă pagină, directorul gazetei denunță lumii că: »Blajul amenință« cu »Kulturkampf«. Și anume: din pricina unei legi absolut nevinovate, care reclamă pe seama Statului românesc drepturi deprinse pe vremuri de către guvernele ungurești. »Totuși atunci Elajul n'a amenințat cu război. Acum însă vrea să-l facă Statului românesc. Ce înseamnă mentalitatea catolică!« — Se înțelege de sine că adevărul e cu totul altul. La timpul său, noi atrăsesem atențiunea asupra tendințelor cezaro-papiste din proiectul de lege cu pricina, iar după votarea lui, am arătat îmbunătățirile importante ce i-s'au adus tocmai la intervenția Episcopatului nostru. Asta se chiamă, la »Renașterea«, »amenințare«. Dar bine, cucernicilor, de ce nu v'ați repezit la S. S. Patriarhul Miron? Că doar el a început »amenințările«. Au doară n'ați citit marele discurs pe care l-a ținut în Senat cu acel prilej? Nu știți cât de categoric afirma că nu va fi ministru pe lume care să-l împiedece a sfîinți preoți când nevoile sulletești vor cere? Bată-vă, să vă bată, da scurtă memorie mai aveți! Credeți că și a cititorilor este tot așa de amărită? — Nu. Nici a lor; nici a precuvioșilor voastre. Ci »asta înseamnă mentalitatea bizantină!« Curată și nefalsificată!

P. Reghin. Noi nu facem politică externă. De aceea n'am zis nimic când s'a încheiat pactul de ami-

ciție dintre Sârbi și Bulgari. Ne simțim totuși datorii a reținem, din »Viitorul« bisericesc (15. 3. 37) câteva rânduri scrise de un ortodox, cunoscător al situației. Pun în lumină nu numai un factor important care a dus la realizarea acordului, profund dăunător țării noastre, și frățeștile frământări pentru eterna întăietate dintre autochefaliile ortodoxe: »Apropierea dintre cele două biserici și state — scrie »Viitorul« — cred că este datorită de un alt motiv care este cel real: formarea unui front comun sârbo-bulgar, pe teren bisericesc, împotriva »tendințelor papistăsești ale grecilor«, a pretențiilor lor de »jurisdicție bisericească asupra ortodocșilor din diaspora« și împotriva »cunoscutei megalomanii a grecilor-papști, cari voiesc să stăpânească cu hegemonia lor, toată lumea ortodoxă«. Și mai departe: »Aș crede chiar că înfrățirea aceasta ar fi un pas spre mutarea centrului de gravitate a ortodoxismului european la Belgrad«. — Și de acolo unde încă?

De vânzare

Casa Dr. Alexandru Macelariu din Strada Timotelu Cipariu. Informații se pot cere la DI prof. IOAN BACĂU, Lugoși Str. Andrei 20. (1-2)

Jucați cu încredere la
COLECTURA OFICIALĂ
Sediul Central Cluj. Str. Reg. Maria 46

Aviz

Comandați orice obiecte bisericești dela cel mai vestit Magazin de odoare bisericești: Clopote de orice mărime, din cel mai bun material, cu garanție pe mai mulți ani; Candelabre de bronz; Crucii argintate, toate fabricație proprie Odăjdii sfinte, cu prețurile celea mai solide, dela 3200-4000-4500-5000 Lei, un rând complet; Potire; Cadelnițe; Prapori din postav și mătăsa, dela 1200 Lei în sus.

Vasile Hoza

6-? Sibiu, Piața Principele Carol Nr. 6

Citiți și răspândiți
»UNIREA«

cele filii 18—20 km. pe jos și călare), fără îndolală, îi trebuie o factură ireproșabil de solidă! Hârtie bună, tare, litere citețe (în mlez de noapte — la lumină de ceară...) împărțitură și format bine chibzuit, foile bine cusute și cleite, iar tablele din carton gros și, dacă îmbrăcăminte nu-i întregă din piele, atunci cel puțin călcăul și cornurile să-i fie în piele, iar restul nu hârtie colorată, ci pânză! In acest fel desigur va fi solid Euhologul și rezistent.

In privința aceasta ne stau mărturie vechile Mollvelnice, tipărite în Blaj, Bălgrad, Târgoviște, pe la anii 1689, 1712, care și azi, după sute de ani, pline de colb, negre de fum, picurate cu ceară pe paginile aspre ca hoaspa de porumb, se mai păstrează atât de bine între tablele de lemn îmbrăcate în piele groasă, cu licoane presate și mult decorate.

Cărțile rituale mai noui, după 10 ani de folosință, deja sunt complect distruse și zdrențuite. Tablele rupte, folle desprinse, — căci nu tot ce-i modern și luxos-frumos pentru ochiu, — e și sănătos și durabil.

Pr. Sablin Olea

FIȚI

PREVĂZĂTORII!

LOTERIA 13-a

oferă

48 câștiguri dela 1 milion până la 6 milioane

REINOȚI LA TIMP LOZUL

pentru tragerea dela 15 APRILIE 1937

LOTERIA DE STAT